

## POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania M. Ż.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Rzeszowie  
o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 21 marca 2023 r.,  
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach  
z dnia 29 października 2021 r., sygn. akt III AUa 2481/20,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek organu rentowego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego**

### UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach wyrokiem z dnia 29 października 2021 r. oddalił apelację wniesioną przez ubezpieczonego M. Ż. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 14 września 2020 r., oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Rzeszowie z dnia 12 grudnia 2019 r., którą organ rentowy odmówił przyznania ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową.

Ubezpieczony M. Ż. do Sądu Najwyższego wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 29 października 2021 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 382 k.p.c. i art.

328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący podniósł, że jego skarga zasługuje na przyjęcie do rozpoznania, albowiem jest oczywiście uzasadniona. Zdaniem skarżącego, zaskarżone orzeczenie w sposób rażący narusza przepisy postępowania, to jest: art. 382 k.p.c. i art. 328 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 k.c. i art. 328 § 2 k.p.c., gdyż w toku postępowania nie uwzględniono wszelkich dokumentów przedłożonych i zawnioskowanych przez skarżącego, które niewątpliwie służyły do rzetelnego przedstawienia całej historii jego choroby. Ponadto nie uwzględniono całego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności prawomocnych wyroków: Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 8 listopada 2013 r., wydanego w sprawie XI U 3422/12 i Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 marca 2015 r., wydanego w sprawie III AUa 621/12, w których uznano, że ubezpieczony jest niezdolny do pracy zgodnej z kwalifikacjami i przyznano mu prawo do renty z ogólnego stanu zdrowia. Niewątpliwie stanowiło to takie naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, albowiem opinie biegłych wydane bez uwzględnienia całej dokumentacji medycznej są - zdaniem skarżącego - nierzetelne i niepełne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.,

a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada także przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżącego o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów. Wbrew odmiennemu stanowisku przedstawionemu w tym wniosku, Sąd Apelacyjny uwzględnił bowiem, co jednoznacznie wynika z lektury pisemnych motywów zaskarżonego wyroku, że skarżący w latach 2010-2017 był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, przyznanej mu na podstawie orzeczenia sądowego, przy czym owa niezdolność do pracy nie pozostawała w związku z chorobą zawodową, lecz była spowodowana ogólnym stanem zdrowia. Uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia wyraźnie potwierdza także, że Sąd drugiej instancji nie poprzestał na materiale dowodowym zebranym w toku postępowania przed Sądem Okręgowym, ale dodatkowo - dla ustalenia, czy skarżący wskutek ujawnionej u niego choroby zawodowej utracił co najmniej w znacznym stopniu (trwale bądź okresowo) zdolność do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (ciężka praca fizyczna - górnik pod ziemią) - przeprowadził dowód z opinii kolejnego biegłego lekarza specjalisty za zakresu chorób płuc i medycyny pracy, która została wydana nie tylko na podstawie wyników badania skarżącego, ale również na podstawie całej ujawnionej w sprawie dokumentacji medycznej. Nie jest więc prawdziwe twierdzenie skarżącego, że ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Apelacyjny nie uwzględniały całego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Twierdzenie to, w powiązaniu z sugestią, jakoby sporządzone w sprawie opinie biegłych były nierzetelne i niepełne, w istocie stanowi niedopuszczalną w postępowaniu kasacyjnym (art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c.) próbę podważenia przeprowadzonej przez Sąd drugiej instancji oceny dowodów i poczynionych na jej podstawie ustaleń faktycznych. Wypada zaś podkreślić, że owe ustalenia z mocy art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c. mają dla Sądu Najwyższego wiążący charakter.

Niezależnie od wyżej opisanych spostrzeżeń Sąd Najwyższy zauważa też, że skarżący opiera swoją skargę kasacyjną wyłącznie na zarzutach sformułowanych w ramach procesowej podstawy zaskarżenia. Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że skarga kasacyjna, która nie stawia zarzutów naruszenia prawa materialnego (art. 398<sup>3</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.), pomija, że zarzuty procesowej w postępowaniu kasacyjnym mają

znaczenie tylko wówczas, gdy uchybienie przepisom postępowania mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398<sup>3</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.), a zatem na zastosowanie prawa materialnego (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 2 lipca 2009 r., I UK 37/09, LEX nr 529678 i z dnia 9 lipca 2014 r., I PK 316/13, LEX nr 1511811). Dlatego w sytuacji, gdy skarga kasacyjna nie zarzuca obrazu jakiegokolwiek przepisu prawa materialnego stanowiącego właściwą podstawę wyrokowania sądu odwoławczego, nie jest możliwa ocena, czy naruszenie przepisów postępowania wymienionych przez skarżącego w podstawie zaskarżenia mogło mieć - rzeczywiście - istotny wpływ na wynik sprawy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 czerwca 2019 r., III PK 73/18, LEX nr 2686083; z dnia 10 kwietnia 2018 r., I UK 67/17, LEX nr 2490071). Skarżący musi więc wykazać, że następstwa wytkniętej w skardze wadliwości postępowania i orzekania były tego rodzaju (bądź skali), że kształtowały lub współkształtowały treść kwestionowanego w sprawie orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 lutego 1997 r., I CKN 57/96, OSNC 1997 nr 6-7, poz. 82; z dnia 24 października 2006 r., II PK 38/06, LEX nr 950620 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 marca 2006 r., I CSK 63/05, LEX nr 179971; z dnia 5 grudnia 2007 r., II PK 103/07, LEX nr 863973; z dnia 16 czerwca 2011 r., III UK 213/10, LEX nr 950436). Nie chodzi przy tym o czysto teoretyczną możliwość takiego wpływu, lecz o wykazanie, że w okolicznościach danej sprawy wpływ ten był (mógł być) realny, a można to stwierdzić dopiero wówczas, gdy w skardze zostanie podniesiony adekwatny w konkretnych okolicznościach faktycznych zarzut obrazu prawa materialnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 stycznia 2014 r., I PK 208/13, LEX nr 16460590; z dnia 19 maja 2015 r., II PK 273/14, LEX nr 2008656 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 9 lipca 2014 r., I PK 316/13, LEX nr 1511811; z dnia 2 lipca 2009 r., I UK 37/09, LEX nr 529678). Tego natomiast zarówno w ocenianej skardze kasacyjnej, jak i wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zabrakło.

Końcowo Sąd Najwyższy stwierdza, że skarżący nieprawidłowo powołuje w podstawie zaskarżenia art. 328 § 2 k.p.c., który w dacie orzekania przez Sąd Apelacyjny miał zupełnie inną treść niż wynika to z zarzutów wnoszącego skargę. Należy bowiem przypomnieć, że ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r.,

poz.1469), dotychczasowa treść art. 328 § 2 k.p.c. została całkowicie zmieniona przez art. 1 pkt 109 ustawy zmieniającej, która to zmiana weszła w życie z dniem 7 listopada 2019 r. Jak stanowi zaś art. 9 ust. 2 ustawy zmieniającej, do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy stosuje się przepisy ustaw zmienianych w art. 1 i art. 5, w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że skarżący nie wykazał potrzeby poddania jego skargi kasacyjnej merytorycznemu rozpoznaniu ze względu na oczywistą zasadność tego środka zaskarżenia. Dlatego, opierając się na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji postanowienia. Sąd Najwyższy nie zasądził z kolei kosztów postępowania kasacyjnego, gdyż odpowiedź na skargę kasacyjną organu rentowego nadana została z przekroczeniem dwutygodniowego terminu od dnia otrzymania odpisu skargi kasacyjnej. Niezależnie od tego organ rentowy w odpowiedzi na skargę kasacyjną ubezpieczonego domagał się jedynie oddalenia skargi kasacyjnej i tylko z tym wnioskiem wiązał równocześnie sformułowany wniosek o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego. Sąd Najwyższy podziela zaś jednolicie prezentowany w judykaturze pogląd, zgodnie z którym nie ma podstaw do przyznania kosztów postępowania kasacyjnego stronie, która w odpowiedzi na skargę kasacyjną nie dostrzegła wad tej skargi uniemożliwiających jej przyjęcie do merytorycznego rozpoznania, a wniosek o koszty wiązała z innym oczekiwanym rozstrzygnięciem (por. pośród wielu postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2012 r., II CSK 397/12, LEX nr 1288636 oraz orzecznictwo tam powołane).